Schriftelijke vragen

Artikel 60 reglement van orde gemeenteraad en raadscommissie Bernheze 2026, voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Bernheze

---

Datum: 23 juli 2026
Aan: college van burgemeester en wethouders, gemeente Bernheze
Onderwerp: open brief bestuur SCC De Pas / financiële ondersteuning en toekomstbestendigheid SCC De Pas.

Geacht college,

Op 22 juli 2026 werd door het bestuur van SCC De Pas een open brief verspreid in onder meer de MooiBernhezeKrant, waarin aandacht wordt gevraagd voor de financiële positie en maatschappelijke betekenis van SCC De Pas in Heesch.

In de brief wordt onder meer gesteld dat De Pas al meer dan twintig jaar regelmatig onderwerp van discussie is, dat de gemeentelijke subsidie inmiddels is beëindigd en dat het nieuwe bestuur het college van B&W heeft gevraagd om een tijdelijke financiële overbrugging tot aan de (voorgenomen) verbouwing De Misse 2/4/6. In de brief wordt de verwachting uitgesproken dat, ná verstrekking van deze tijdelijke overbrugging, een gezonde exploitatie zonder verdere / toekomstige structurele gemeentelijke subsidie haalbaar zal zijn.

Onze fractie onderschrijft dat ontmoetingsvoorzieningen van grote maatschappelijke betekenis zijn. Dit ontslaat het college en de gemeenteraad echter niet van de verantwoordelijkheid om objectief (vergeleken met voorzieningen in de overige woonkernen) zorgvuldig, transparant en kritisch met gemeenschapsgeld om te gaan.

Uit de – thans voor onze fractie - beschikbare informatie blijkt tot op heden onvoldoende hoe de tekorten bij De Pas de afgelopen jaren zijn ontstaan, welke maatregelen zijn getroffen en waarop de veronderstelde levensvatbaarheid van de toekomstige exploitatie is gebaseerd. Daarnaast is het – voor ons - de vraag of het (oude en nieuwe) bestuur van de Pas - tot op heden – een exploitatiemodel heeft gehanteerd dat voldoende aansloot bij de inkomsten en kosten.

Het bestuur garandeert o.i. niet dat ná verstrekking van deze tijdelijke overbrugging, een gezonde exploitatie zonder verdere / toekomstige structurele gemeentelijke subsidie realistisch is! Hierdoor blijft ons inziens een groot risico bestaan dat de

gemeente óók in de toekomst enorme bedragen aan gemeenschapsgelden zal moeten blijven pompen om De Pas overeind te houden.

De open brief:

"**Het nieuwe bestuur kwam op een lastig moment"**

Een nieuw bestuur verdient ruimte om orde op zaken te stellen, maar een bestuurswissel maakt de gemeente niet automatisch verantwoordelijk voor eerder ontstane en niet verholpen problemen. Die ruimte heeft het bestuur van De Pas o.i. gekregen. Ook heeft het bestuur niet aangetoond dat het huidige tekort alleen tijdelijk is. Wanneer de inkomsten structureel – vele jaren lang - lager zijn dan de uitgaven, is een overbruggingssubsidie slechts uitstel van een uitzichtloos probleem.

Voordat de gemeente immers opnieuw gelden aan De Pas zou gaan te verstrekken, moet er immers een concreet herstelplan liggen met:

- een sluitende meerjarenbegroting;
- aantoonbare kostenbesparingen;
- realistische omzetverwachtingen;
- duidelijke afspraken over personeelslasten;
- een risicoanalyse ná de ingrijpende en dure verbouwing (22 – 30 miljoen);
- een uiterste einddatum voor gemeentelijke ondersteuning.

Goede bedoelingen van het bestuur zijn geen vervanging voor een degelijk financieel onderbouwd herstelplan.

"De Pas is onmisbaar voor Heesch"
De Pas heeft ongetwijfeld maatschappelijke waarde, maar dit betekent niet dat iedere exploitatievorm of ieder kostenniveau in stand moet blijven, ten koste van andere (méér) urgente problemen binnen Bernheze. Veel huidige activiteiten van De Pas kunnen mogelijk ook plaatsvinden in andere accommodaties, verenigingsgebouwen, scholen, sportlocaties of andere – al dan niet - commerciële zalen.

De gemeente dient inderdaad maatschappelijke activiteiten te ondersteunen, maar hoeft niet zonder meer één specifieke exploitant of organisatie coûte que coûte financieel overeind te houden, en in het geval van De Pas: al vele jaren lang. Bovendien ontbreekt in de brief een onderbouwing van het aantal unieke bezoekers, hoeveel activiteiten nergens anders kunnen plaatsvinden en welke alternatieven daadwerkelijk zijn onderzocht.

"Na de verbouwing wordt de exploitatie vanzelf beter"
De verwachting – in de brief door het bestuur uitgesproken - dat ná de verbouwing van De Misse 2/4/6 de verdere exploitatie van De Pas tegen lagere vaste lasten zal kunnen en méér inkomsten zal genereren, is geen garantie dat de exploitatie – eindelijk - sluitend kan worden gemaakt. Deze verbouwing kan o.i. ook leiden tot:

- minder verhuurbare ruimten;
- minder inkomsten / omzet;

• beperktere horecamogelijkheden;
• conflicten over gedeeld gebruik;
• extra beheers- en schoonmaakkosten;
• minder flexibiliteit bij gelijktijdige activiteiten, etc..

Daarnaast is de toekomstige exploitatie mede afhankelijk van afspraken met de bibliotheek, de Eijnderic, de gemeente en andere gebruikers. Zolang die afspraken niet definitief en financieel doorgerekend zijn, blijft óók de toekomstige haalbaarheid van De Pas uiterst onzeker. De verbouwing mag niet worden gebruikt als optimistische aanname waarop nu alvast subsidie wordt verstrekt. Eerst moet objectief worden aangetoond dat de nieuwe exploitatie zonder structurele gemeentelijke bijdrage levensvatbaar is. Daar is bestuur tot op heden niet in geslaagd.

“Het gaat maar om een tijdelijk bedrag”
De hoogte van de gemeentelijke financiële steun en dat deze slechts tijdelijk is zijn niet de enige relevante punten. Belangrijker is het precedent dat hierdoor ontstaat. Wanneer de gemeente – al vele jaren - exploitatietekorten aanvult zonder heldere voorwaarden, kunnen andere maatschappelijke organisaties zich terecht afvragen waarom zij hun begroting van de gemeente wél sluitend moeten krijgen en houden.

Ook de vergelijking van de gevraagde € 125.000,00 met de kosten van één fte zorgmanager is – niet alleen qua hoogte, maar ook anderszins – discutabel. Een enkele korte blik op de loontabellen in de Zorg maakt dat helder. Een subsidieaanvraag moet op haar eigen noodzaak, doelmatigheid en rechtmatigheid worden beoordeeld. Het feit dat een ander beleidsdoel of een zorgmanager ongeveer hetzelfde kost, zegt niets over de vraag of deze tijdelijke bijdrage verantwoord is. Een bedrag wordt niet verantwoord doordat het relatief klein lijkt of doordat veel vrijwilligers betrokken zijn. De vraag is welk publiek resultaat de gemeente voor het geld krijgt en of dat resultaat niet goedkoper of anders kan worden bereikt. Ook blijft het – naar wij vrezen - niet alleen bij de toekenning van deze éénmalige ‘overbruggingsbijdrage’, ten einde De Pas te behoeden voor een eventueel faillissement: hier zullen o.i. in de toekomst veel méér gemeentelijke bijdragen mee gemoeid zijn.

“De Pas is anders dan andere gemeenschapshuizen”
Dat Heesch groter is dan de andere kernen kan juist betekenen dat er meer potentiële bezoekers, huurders, sponsoren en commerciële inkomsten beschikbaar zijn. Een groter verzorgingsgebied, met méér inwoners, etc., hoeft dus niet uitsluitend hogere kosten te veroorzaken; het biedt ook méér verdienmogelijkheden. Daarnaast is het opmerkelijk om enerzijds te stellen dat De Pas een groot en intensief gebruikt ontmoetingscentrum is, maar anderzijds dat de exploitatie zonder extra gemeentelijke steun niet haalbaar is. Wanneer De Pas werkelijk duizenden inwoners en veel maatschappelijke organisaties bedient, dient het bestuur te verklaren waarom deze omvang niet leidt tot voldoende inkomsten uit zaalhuur, horeca, contributies, sponsoring en bijdragen van gebruikers.

“Niet alles kan door vrijwilligers worden gedaan”
Dat klopt, maar daarmee is nog niet aangetoond dat de huidige personele bezetting noodzakelijk, efficiënt en betaalbaar is.

Er moet inzicht komen in:

- het aantal betaalde medewerkers;
- de omvang van hun dienstverbanden;
- salariskosten;
- taakverdeling;
- openingstijden;
- vergelijking met soortgelijke accommodaties;
- mogelijkheden voor samenwerking of gedeeld beheer.

De vraag is niet of betaalde ondersteuning nodig is, maar hoeveel betaalde ondersteuning redelijk en doelmatig is. De gemeente hoeft niet automatisch iedere bestaande personeelsstructuur te financieren.

Het bestuur van De Pas tevens nimmer aannemelijk gemaakt dat men óók onder mensen die op arbeidsmarkt lastig plaatsbaar zijn als betaalde krachten – blijvend / voor langere duur - heeft aangenomen: o.i. óók een maatschappelijke functie van De Pas! Ons is zelfs bekend dat hiermee in het verleden niet erg serieus werd omgegaan.

“De maatschappelijke waarde is niet in geld uit te drukken”
Niet iedere maatschappelijke opbrengst is exact in euro’s uit te drukken, maar dat ontslaat een subsidieontvanger niet van de plicht om resultaten inzichtelijk te maken.

De Pas kan bijvoorbeeld rapporteren over:

- aantallen bezoekers;
- bezettingsgraad van zalen;
- aantal activiteiten;
- bereik onder jongeren en ouderen;
- unieke samenwerkingsverbanden;
- tevredenheid van gebruikers;
- inkomsten per activiteit;
- maatschappelijke effecten.

Juist omdat publiek geld wordt gevraagd, moet de maatschappelijke opbrengst zo concreet mogelijk worden gemaakt. De stelling dat de waarde niet in geld is uit te drukken, mag / kan geen argument zijn om financiële controle te vermijden.

Overkoepelende tegenargumenten
Er ontbreekt voor ons financiële transparantie: Niet duidelijk is

- hoe groot het tekort precies is;
- hoe het tekort is ontstaan;
- welke kosten zijn gestegen;
- welke inkomsten zijn weggevallen;
- hoeveel subsidie eerder is ontvangen;
- welke reserves nog aanwezig zijn;
- welke schulden of verplichtingen bestaan;
- welke besparingen al zijn doorgevoerd.

Zonder deze informatie kan de gemeenteraad de noodzaak van steun niet behoorlijk beoordelen.

Geen onafhankelijke toets
De brief is opgesteld vanuit het perspectief van betrokken inwoners (die kennelijk betaald hebben voor deze advertentie in de MBK), medewerkers en vrijwilligers. Dat is begrijpelijk, maar niet onafhankelijk / objectief. Een financiële bijdrage kan pas worden overwogen na een externe en onafhankelijke / objectieve beoordeling van de exploitatie, een degelijk onderbouwd herstelplan en de reële haalbaarheid na de verbouwing van circa € 20 – 30 miljoen.

Risico van terugkerende steun
“Tijdelijke” subsidies worden regelmatig gevolgd door nieuwe verzoeken wanneer onderliggende problemen niet zijn opgelost. Daarom moeten vooraf harde voorwaarden worden gesteld en moet duidelijk zijn wat er gebeurt als de exploitatie opnieuw tekortschiet.

Ongelijke behandeling van organisaties
Andere verenigingen en maatschappelijke instellingen moeten vaak zelf huurverhogingen, energiekosten en personeelstekorten opvangen. Steun aan De Pas moet daarom objectief uitlegbaar zijn en passen binnen algemene subsidieregels.

Verantwoordelijkheid van gebruikers
Wanneer verenigingen en organisaties veel waarde hechten aan De Pas, mag ook van hen een grotere financiële bijdrage worden gevraagd. Maatschappelijk belang hoeft niet uitsluitend door de algemene middelen te worden bekostigd.

Onze kernboodschap
Niemand bestrijdt dat De Pas maatschappelijke betekenis heeft voor Heesch. De werkelijke vraag is echter niet óf De Pas waardevol is, maar of het verantwoord is om opnieuw gemeenschapsgeld beschikbaar te stellen zonder volledige financiële openheid, een onafhankelijk getoetst herstelplan en harde garanties dat geen structurele subsidierelatie blijft bestaan! Maatschappelijke waarde is belangrijk, maar vormt geen vrijbrief voor het telkens / jarenlang afdekken van exploitatietekorten.

Om het bovenstaande stellen wij de volgende schriftelijke vragen.

Financiële positie en oorzaken

1. Is het college bekend met de open brief over SCC De Pas en herkent het college het daarin geschetste beeld?

2. Wat is op dit moment de exacte financiële positie van SCC De Pas?

3. Over welke boekjaren heeft SCC De Pas een exploitatietekort gehad en hoe hoog waren deze tekorten per jaar?

4. Wat zijn volgens het college de belangrijkste oorzaken van de huidige – maar ook reeds jarenlange - financiële problemen?

5. Heeft het college de financiële administratie, jaarrekeningen en begrotingen van SCC De Pas gecontroleerd of onafhankelijk laten beoordelen? Zo ja, door wie is deze beoordeling uitgevoerd en welke conclusies zijn daaruit getrokken?

10. Welk bedrag totaal, inclusief overbruggingsbedrag - heeft SCC De Pas bij uw college aangevraagd?

11. Wat zijn de te verwachten financiële consequenties – voor de korte en langere termijn - voor de gemeente wanneer de raad besluit uw voorstel niet te steunen en De Pas wél financieel te gaan / blijven ondersteunen?

12. Voor welke concrete kosten en periode wordt deze bijdrage gevraagd?

13. Op welke juridische en beleidsmatige grondslag zou deze ondersteuning door het college kúnnen worden verstrekt, in het geval dat de raad wél besluit om de gevraagde bijdrage aan De Pas te verstrekken?

14. Welke totaalbedrag heeft de gemeente in de afgelopen twee en twintig jaar (sinds opening van het huidige gebouw) rechtstreeks of indirect aan SCC De Pas beschikbaar gesteld?

17. Deelt het college de opvatting van het bestuur van De Pas dat de gewenste tijdelijke bijdrage te vergelijken valt met de kosten van één fte zorgmanager?

18. Deelt het college onze opvatting dat het bestuur in de open brief een niet realistische voorstelling van de ontstane situatie geeft door te stellen dat het bestuur thans slechts verzoekt om een tijdelijke bijdrage ter hoogte van de kosten van één fte zorgmanager. Ons inziens is een veel hoger bedrag vereist om een eventueel faillissement van De Pas af te wenden: bent u het op dit laatste punt met ons eens? Zo niet, waarom niet?

19. Hoe hoog schat het college het bedrag in dat uiteindelijk benodigd zal zijn om een faillissement te voorkomen?

20. Is het college van opvatting dat i.c. sprake is van een tijdelijk financieel probleem en niet van een structureel tekort in de exploitatie?

19. Heeft SCC De Pas al een – hernieuwd - herstelplan en een sluitende meerjaren-begroting aan het college overgelegd?

20. Welke concrete kostenbesparingen en inkomstenverhogende maatregelen heeft SCC De Pas reeds doorgevoerd? Sinds wanneer?

21. Welke maatregelen zijn nog door De Pas gepland?

22. Is onderzocht of gebruikers en verenigingen een hogere bijdrage kunnen leveren door aanpassing van huurprijzen, consumptieprijzen of andere bijdragen?

23. Mocht de raad besluiten de gevraagde tijdelijke bijdrage – of andere financiële ondersteuning - wél aan De Pas te verstrekken, welke voorwaarden kunnen hier dan aan worden verbonden?

28. Wat gebeurt er – is uw inschatting - wanneer SCC De Pas na ontvangst van de gevraagde bijdrage opnieuw met een financieel tekort wordt geconfronteerd?

29. Kan het college garanderen dat een tijdelijke bijdrage niet wordt gevolgd door nieuwe aanvullende subsidie- / ondersteuningsverzoeken?

30. Op welke financiële- en / of andersoortige onderbouwing is de verwachting van het bestuur van De Pas gebaseerd dat SCC De Pas na verstrekking van de gevraagde tijdelijke bijdrage in de toekomst zonder structurele gemeentelijke subsidie kan gaan functioneren?

31. Is voor de toekomstige exploitatie een onafhankelijke businesscase opgesteld? Zo ja, kan deze businesscase aan de gemeenteraad worden verstrekt?

34. Zijn met betrekking tot uw huidige voornemen om De Misse 2/4/6 voor tenminste € 22 miljoen te gaan verbouwen tot één multifunctioneel gebouw tussen De Pas, de bibliotheek, De Eijnderic, de gemeente en overige gebruikers reeds afspraken gemaakt of toezeggingen gedaan? Zo ja, hoe luiden die?

35. Wie draagt het financiële risico wanneer de toekomstige exploitatie ook weer tegenvalt?

36. Kan het college bevestigen dat de gemeente na verstrekking van de tijdelijke bijdrage niet automatisch (juridisch / bestuurlijk) gehouden is om eventuele nieuwe / toekomstige exploitatietekorten aan te vullen?

48. Beschikt het college over objectieve gegevens over het maatschappelijke bereik van SCC De Pas?

49. Kan het college – al dan niet via het bestuur van De Pas - inzicht geven in:

- het aantal unieke bezoekers;
- het aantal activiteiten;
- de bezettingsgraad van de zalen;
- het aantal structurele huurders;
- het aantal incidentele huurders;
- het bereik onder jongeren, ouderen en kwetsbare inwoners;
- andere relevante gegevens?

50. Hoeveel van de genoemde activiteiten zijn daadwerkelijk afhankelijk van De Pas en kunnen redelijkerwijs niet op één of méér andere locatie(s) plaatsvinden?

51. Welke alternatieve locaties in Heesch en de omliggende woonkernen zijn hiertoe onderzocht?

53. Zijn de maatschappelijke prestaties van De Pas vastgelegd in concrete en controleerbare subsidievoorwaarden? Zo ja, wilt u die afspraken aan de raad verstrekken?

54. Welke gevolgen verbond / verbindt het college eraan wanneer deze prestaties niet werden / worden behaald?

55. Hoe voorkomt het college dat financiële ondersteuning aan SCC De Pas leidt tot ongelijke behandeling van andere gemeenschapshuizen, verenigingen en maatschappelijke organisaties?

56. Welke objectieve criteria hanteert het college bij aanvragen om gemeentelijke steun voor exploitatietekorten?

57. Kunnen andere maatschappelijke organisaties onder vergelijkbare omstandigheden óók aanspraak maken op een soortgelijke bijdrage / ondersteuning van de gemeente?

58. Verwacht het college precedentwerking van een eventuele nieuwe financiële injectie aan SCC De Pas?

Wij verzoeken het college deze vragen te beantwoorden.

Indieners

Fractie '***Verbindend Bernheze'***

Mart Kievits, raadslid,
Lous Timmermans, burgerlid raadscommissie,
Leo Verhagen, burgerlid raadscommissie.